

Жобаның қысқаша мәліметі

Атауы	AP23484003 "Тері ауруларын емдеуге арналған жаңа отандық және экологиялық қауіпсіз фармакологиялық субстанцияларды әзірлеу"
Өзектілігі	Тері аурулары – ең жиі кездесетін инфекциялық аурулардың бірі болып, аландаушылық туғызады. Қазіргі синтетикалық препараттар жанама әсерлерге ие және микроорганизмдердің төзімділігін арттырады. Осыған байланысты антимикробтық және жара жазғыш белсенділігі бар жаңа отандық, экологиялық тұрғыдан қауіпсіз әрі тиімді құралдарды әзірлеу қажеттілігі туындайды. Металл нанобөлшектері, өсімдік экстракттары және синтетикалық қосылыстар негізіндегі композиттер синергетикалық әсері, уыттылығының төмендігі және тұрақтылығының азаюы арқасында болашағы зор болып саналады.
Мақсаты	Тері ауруларын емдеуге арналған бактерияға қарсы және жара жазғыш белсенділігі бар жаңа отандық және экологиялық тұрғыдан қауіпсіз фармакологиялық субстанцияларды әзірлеу.
Міндеттері	• Пиперидин қатарындағы гидразидтер мен олардың туындыларын синтездеу және зерттеу. • Дәрілік өсімдіктерді (бақбақ, жолжелкен, түйежапырақ) экстракциялау және скринингтеу технологиясын әзірлеу. • Күміс пен мыс нанобөлшектерін «жасыл» әдіспен синтездеп, олардың өлшемі мен биологиялық белсенділігі арасындағы корреляцияны анықтау. • Биоактивті компоненттердің түрлі комбинациясын қамтитын гидрогель композиттерін жасау, зерттеу және доклиникалық сынақтар жүргізу.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Күтілетін нәтижелер • Орынбасарлы пиперидилсірке қышқылынан алынған эфирлер, гидразидтер және олардың туындыларын синтездеу әдістері әзірленеді; қосылыстардың құрылысы мен құрамы ИК-, ЯМР-спектроскопиясы және масс-спектрометрия арқылы анықталады. • Әртүрлі полярлы еріткіштермен алынған дәрілік өсімдіктердің (жолжелкен, түйежапырақ, бақбақ) экстракттары дайындалып, сипаттамасы беріледі. • Өсімдік шикізатына фитохимиялық талдау жүргізіліп, биологиялық белсенді компоненттердің құрамы анықталады. • Өсімдік экстракттарын пайдалана отырып, күміс пен мыстың жасыл әдіспен нанобөлшектері (100 нм дейін) синтезделеді; олардың физика-химиялық қасиеттері (өлшемі, дзета-потенциалы, СЭМ, ТЭМ) анықталады. • Синтезделген қосылыстардың, өсімдік экстракттарының және нанобөлшектердің антимикробтық, фунгицидтік және цитотоксикалық белсенділігі зерттеледі; әрі қарайғы доклиникалық зерттеулерге арналған ең перспективалы субстанциялар анықталады.

	Қол жеткізілген нәтижелер • Орынбасарлы пиперидилсірке қышқылының гидразидтері мен олардың туындылары синтезделіп, қазіргі заманғы физика-химиялық әдістермен құрылымы анықталды. • Дәрілік өсімдіктер жиналып, дайындалып, әртүрлі полярлы еріткіштермен экстракция жүргізілді; шикізаттың фитохимиялық құрамы зерттелді. • Өсімдік экстракттарын пайдалана отырып, күміс пен мыстың жасыл әдіспен нанобөлшектері синтезделіп, алынған наноматериалдарға кешенді сипаттама берілді. • Синтезделген қосылыстардың, экстракттардың және нанобөлшектердің антимикробтық, фунгицидтік және цитотоксикалық белсенділігі зерттеліп, келесі зерттеу кезеңіне ең белсенді субстанциялар іріктелді.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, олардың идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелері	Дюсебаева Мольдыр Акимжановна (жоба жетекшісі) – Scopus ID: 56784212700, Researcher ID: A-6708-2015 ORCID: 0000-0003-3873-5099 Ибрагимова Найля Ахтамовна - Scopus ID: 57200200383 ORCID: 0000-0002-1618-900X Турмуханова Миргуль Журагатовна - Scopus ID: 36105529200, Researcher ID: I-3313-2017 ORCID: 0000-0002-1601-0946 Кудайбергенова Батес Маликовна - Scopus ID: 22235008800 Researcher ID: AAP-6584-2021, ORCID: 0000-0002-6881-6765 Берганаева Гульзат Ергазиевна - Scopus ID: 57224928065 Researcher ID: GZB-2372-2022, ORCID: 0000-0002-7213-7458 Гапурхаева Тамари Эсмановна - ORCID: 0000-0001-6399-5971
Басылымдар тізімі және олардың сілтемелері	-

Патенттер туралы ақпарат	-
--------------------------	---